

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3387/2023. (VII. 27.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.359/2022/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában – a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.359/2022/2. számú végzésének a Gyulai Törvényszék 9.Pkf.25.873/2021/2. számú végzésére kiterjedő hatállyal történő alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel véleménye szerint azok ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, a XIII. cikk (1) bekezdésében, a XV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben előterjesztett beadványok és a bíróságok által hozott határozatok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó egyéb érdekeltként 2021. október 1. napján végrehajtási kifogást nyújtott be a tartozása biztosítékául szolgáló ingatlan árverezését megelőző értékbecsléshez kapcsolódóan. Az elsőfokon eljáró Békéscsabai Járásbíróság 0403-19.Vh.154/2021/14. számú végzésével hivatalból elutasította az indítványozó, mint egyéb érdekelt becsérték ellen benyújtott végrehajtási kifogását, mivel a kifogást az indítványozó a törvényben meghatározott határidőn túl terjesztette elő.
- [4] Az indítványozó fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság a Gyulai Törvényszék 9.Pkf.25.873/2021/2. számú végzésével helyben hagyta az elsőfokú bíróság végzését.
- [5] A másodfokú bíróság határozata ellen az indítványozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. A Kúria a végzése indokolásában kifejtette, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 9. §-a valamint 224. § (1) bekezdése szerint a végrehajtási eljárás során hozott bírósági határozatok elleni jogorvoslatokkal összefüggő eljárási kérdésekre – amelyeket a Vht. külön nem szabályoz – a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
- [6] A Pp. 271. § (1) bekezdés *l)* pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak, ha azt törvény kizárja; ideértve azt az esetet is, amikor a felülvizsgálatot törvény rendelkezései nem teszik lehetővé.
- [7] A Vht. tételesen meghatározza, hogy a végrehajtási ügyben hozott, másodfokon jogerőre emelkedett végzések közül melyek támadhatók felülvizsgálati kérelemmel: a Vht. 214. §-a csupán a végrehajtás elrendelésével kapcsolatban, és kizárólag a külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről határozó másodfokon jogerőre emelkedett végzés ellen engedi meg felülvizsgálati kérelem benyújtását.
- [8] A Kúria megállapította, hogy az adott esetben a felülvizsgálati kérelemmel támadott másodfokú határozat nem tartozik az említett körbe, ezért felülvizsgálatára nincsen lehetőség.
- [9] Mindezek miatt a Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Vht. 9. §-a és 224. § (1) bekezdése értelmében alkalmazott Pp. 273. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján, érdemi vizsgálat nélkül hivatalból elutasította. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.
- [10] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszát, amelyet a főtítkár felhívására kiegészített.
- [11] Az indítványt ügyvédi fejléces papíron küldte meg az elsőfokú bíróságnak, postai úton, a saját aláírásával, és azt tanúk is aláírták, meghatalmazást pedig nem csatolt. A jogi képviselőt a Kúria előtti eljárásban sem igazolta, így ott személyes eljárását vélelmezték.

- [12] A főtitkár hiánypótlásra hívta fel az indítványozót. A hiánypótlásban felhívta az indítványozó figyelmét – többek között – az alábbiakra.
- [13] A Békéscsabai Járásbíróság által megküldött iratok alapján megállapítható, hogy a Gyulai Törvényszék 9.Pkf.25.873/2021/2. számú végzését 2022. február 7-én vette kézhez, az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló hatvan napos határidő 2022. április 8-án járt le, alkotmányjogi panasz indítványát 2022. augusztus 2-án, azaz a törvényi határidőn túl terjesztette elő.
- [14] Az Abtv. 55. § (4) bekezdés a) pontja értelmében az indítvány érdemi elbírálására nem kerül sor, ha az indítványozó az indítvány előterjesztésére a törvényben meghatározott határidőt elmulasztotta, illetve a mulasztást felhívás ellenére sem igazolta.
- [15] Az Abtv. 30. § (3) bekezdése szerint elkésett indítvány tárgyában akkor dönthet az Alkotmánybíróság, ha azt az indítványozó rajta kívül álló elháríthatatlan okból történő akadályoztatása folytán a határidő eltelte után nyújtotta be, és az akadály megszűnésétől számított tizenöt napon belül igazolási kérelmet nyújt be. Az Ügyrend 28. § (5) bekezdése szerint az igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és azokat a körülményeket, amelyek a mulasztás véltenséget valószínűvé teszik.
- [16] Mindezekre tekintettel a főtitkár tájékoztatta az indítványozót, hogy a mulasztást a levele kézhezvételétől számított harminc napon belül igazolhatja, ellenkező esetben a Gyulai Törvényszék 9.Pkf.25.873/2021/2. számú végzése tárgyában érdemi alkotmányjogi panasz eljárás megindítására nincs lehetőség.
- [17] A főtitkár felhívta az indítványozó figyelmét arra is, hogy indítványa hiányos, mert nem tartalmaz részletes, alapjogi érveléssel is ellátott indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. A megsérteni vélt alapjog megjelölése nem tesz eleget az indokolási, érvelési elvárásnak, az indítványozónak a sérelmezett bírói döntést érdemi alkotmányossági összefüggésbe kell hoznia a hivatkozott alapjog tartalmával. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadályja, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel {3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [18] Tájékoztatta továbbá, hogy a Békéscsabai Járásbíróság által az alkotmányjogi panasz indítvány mellékleteként továbbított iratok között ügyvédi meghatalmazás nem volt megtalálható.
- [19] „Hiánypótlás egységes szerkezetben” elnevezésű beadványában az indítványozó – ügyvédi fejléces papíron válaszolva – hangsúlyozta, hogy dr. K. J. ügyvéd az ügyében nem jogi képviselőként jár el, az eredetileg benyújtott indítványt sem ekként terjesztette elő, meghatalmazása nincs, azt nem is kívánja pótolni. Az Alkotmánybíróság tévesen küldte az ügyvéd számára a hiánypótlási felhívást. A kiegészítést az indítványozó írta alá, az ügyvéd „szerkesztette, képviselet ellátása nélkül”.
- [20] Az érdemi, jogerős döntéssel szembeni késedelmével kapcsolatban az indítványozó úgy nyilatkozott, hogy indítványa a Kúria végzésével szemben határidőben van, kéri indítványa vizsgálatát. A Kúria végzésének alaptörvény-ellenességére vonatkozó indokolást kiegészítette.
- [21] A főtitkár ezt követően küldött tájékoztató levelében tájékoztatást adott arról is, hogy a jelen üggyel összefüggő IV/1877/2022. és a IV/1875/2022. számú ügyek – a hiánypótlási határidő elmulasztása miatt – a főtitkári eljárás során megszűntek.
- [22] Az alkotmányjogi panasz a Kúria Pfv.I.20.359/2022/2. számú végzése tekintetében – összefoglalóan – az alábbiakat tartalmazza.
- [23] Az indítványozó ismertette a pertörténetet, és hivatkozott az Alkotmánybíróság több határozatára. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, a XIII. cikk (1) bekezdésében, a XV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltak megsértésére hivatkozott, és alaptörvényi hivatkozás nélkül megemlíttette a perorvoslathoz való jog sérelmét is. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó a Kúria végzésére vonatkozóan alapvetően arra hivatkozott, hogy a Kúria a Vht. 219. §-át nem alkalmazta.
- [24] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [25] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

- [26] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontjára [Abtv. 27. § (1) bekezdés] alapította.
- [27] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására – az 27. § (1) bekezdésére hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [28] A Gyulai Törvényszék 9.Pkf.25.873/2021/2. számú végzését az indítványozó 2022. február 7-én vette át, és igazolási kérelmet az indítványozó főtitkári felhívás ellenére nem terjesztett elő.
- [29] Az elsőfokú bíróság tájékoztatása szerint a Kúria Pfv.I.20.359/2022/2. számú végzése tértivevény nélkül 2022. június 3. napján „került postai kiadásra” az indítványozó részére.
- [30] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2022. augusztus 2. napján adta postára az elsőfokon eljáró bíróságnak címezve.
- [31] Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Kúria Pfv.I.20.359/2022/2. számú végzésével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [32] Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése értelmében a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott határozata alkotmányjogi panasszal az általános szabályok szerint önállóan is támadható. Ilyen esetben az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül csak akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg.
- [33] A jogerős határozattal szemben elkésetten nyújtotta be az indítványozó az alkotmányjogi panaszt, így az az Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése alapján nem vizsgálható.
- [34] Az indítvány az 27. § (1) bekezdés *b*) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [35] 3.2. Az indítványozó természetes személy a végrehajtási eljárásban és a bírósági nemperes eljárásban egyéb érdekelteként részt vett, így érintettsége a támadott határozatokkal összefüggésben megállapítható. Az indítványozó jogosultnak tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben nyújtotta be az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát {lásd hasonlóan pl. 3326/2022. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [2], [9], [10], [13]; 168/2018 (V. 16.) AB végzés, Indokolás [33]}.
- [36] 3.3. Az Alkotmánybíróság az indítványoknak az Abtv. tárgyi hatályra vonatkozó rendelkezéseinek történő megfelelését vizsgálta.
- [37] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a) pont első fordulat].
- [38] Az Alkotmánybíróság minden esetben vizsgálja, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott döntés megfelel-e a fenti feltételeknek. A végrehajtási kifogás tárgyában hozott döntés az Alkotmánybíróság gyakorlatában általában nem minősül érdemi vagy eljárást lezáró döntésnek. A jelen esetben az egyéb érdekelt (tulajdonos) tekintetében az eljárás az első fokon támadott határozattal lezárul, ezért az adott esetben a végrehajtási kifogással támadott döntés a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül.
- [39] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó által támadott határozat a tárgyi hatály szempontjából megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározott feltételnek.
- [40] 3.4. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pont első fordulata értelmében az alkotmányjogi panasz előterjesztésének feltétele az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogának sérelme.
- [41] A perorvoslathoz való jogot az indítványozó csak kérelme alátámasztásaként jelölte meg, az ezen jogot tartalmazó cikkekre való tartalmi hivatkozást nem lehet önálló indítványi elemnek tekinteni.
- [42] 3.5. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg.

- [43] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése *b*) pontja szerint a kérelem határozott, ha egyértelműen megjelöli az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.
- [44] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére is csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani {3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [45] Az indítványozó beadványában nem hivatkozott a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára, ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz ebben a vonatkozásban nem felel meg a törvényi feltételeknek.
- [46] Az indítványozó a XIII. cikk (1) bekezdése és a XV. cikk (1) bekezdése tekintetében ténylegesen a XXVIII. cikk (1) bekezdésére vonatkozó indokolást terjesztett elő, ezért az Alkotmánybíróság ezen indokolási elemeket a XXVIII. cikk (1) bekezdésére vonatkozó vizsgálata körében értékelte.
- [47] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme az Abtv. 52. § (1b) bekezdése *b*) pontjában írott feltételnek e vonatkozásokban nem felel meg.
- [48] 4. Az Alkotmánybíróság tehát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében írott tisztességes bírósági eljárás-hoz való jog tekintetében vizsgálta a Kúria végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt további feltételeinek való megfelelést. Vizsgálata során a következőket állapította meg.
- [49] Az Abtv. 52. § (4) bekezdése alapján az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.
- [50] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.I.20.359/2022/2. számú végzése tekintetében az Alaptörvényben biztosított tisztességes bírósági eljárás-hoz való joga vélt sérelmének lényegét visszatérően abból vezette le, hogy a Kúria a Vht. 219. §-át nem alkalmazta (219. § Felülvizsgálati kérelemnek van helye a másodfokon jogerőre emelkedett olyan végzés ellen, amellyel a bíróság az ingatlanárverés megsemmisítéséről döntött).
- [51] Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a Vht. 219. §-át a korábbi alcímmel együtt hatályon kívül helyezte a bírósági végrehajtással kapcsolatos és egyéb igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXXX. törvény 79. § *m*) pontja. A Vht. 219. §-a hatálytalan 2012. március 15-től.
- [52] A bírósági határozatokkal kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [53] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, vagy ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel. Ezen alternatív feltételek bármelyikének megléte indokot ad a befogadásra.
- [54] Az indítványozó a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenessége tekintetében egyebekben alkotmányjogilag releváns indokolást nem terjesztett elő, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tisztességes bírósági eljárás-hoz való joggal összefüggésben, alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.
- [55] 5. A fentiekre tekintettel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 52. § (1b) pontjában, valamint 29. §-ában foglaltak, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2023. július 4.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1878/2022.

